

צו השעה

מפגש לרכזי חינוך לשוני בחמ"ד חיפה

אדר ב תשפ"ב
מרץ 2020

רונית דייני, מדריכה מחוזית לחינוך לשוני בחמ"ד חיפה

מה במפגש?

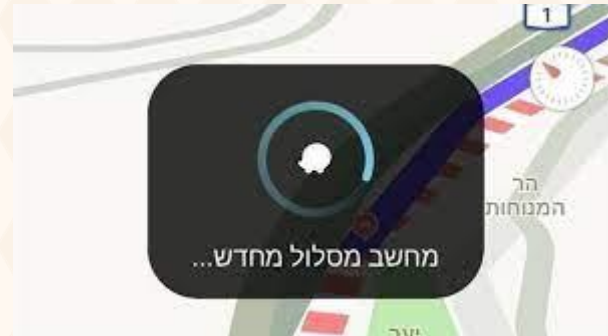
- ✓ צו השעה - כינוך לשוני
- ✓ שליבי המהלך המחוזיים
- ✓ הצעה להיערכות ברמת בית ספר
- ✓ הצעה להיערכות ברמת רכזי כינוך לשוני
- ✓ משאבים
- ✓ שיח קצר בחדרים
- ✓ העשרת אוצר מילים
- ✓ זמן לתש"ר

רציונל התוכנית

צו השעה – חינוך לשוני

- תקופת הקורונה
- פערים לימודיים, רגשיים וחברתיים
- זמן קצר עד לסיום שנת הלימודים
- חשיבות השליטה בקריאה ובכתיבה

צועדים יחד ומחשבים מסלול מחדש

שלבי המהלך המחוזיים

מפגש לרכזי
חינוך לשוני

מפגש מדריכי
חמ"ד

מפגש מנהלי
חמ"ד

מפגש צוות
פיקוח והדרכה

שתפו:
מה לדעתכן ניתן לעשות
כדי לצמצם פערים
עד סיום שנת הלימודים?

הצעה להיערכות בית הספר

ישיבת צוות שפה
/רכזת שפה
להעלאת המודעות
ובניית תוכנית בית
ספרית

מפגש צוות חדר מורים
לגיוס הצוות, שיתוף
וחשיבה משותפת

איסוף נתונים כיתתי
מצב קוראים בכל
כיתה

הקצאת השעות
הפרטניות לחיזוק
שטף קריאה
(מרתון קריאה)

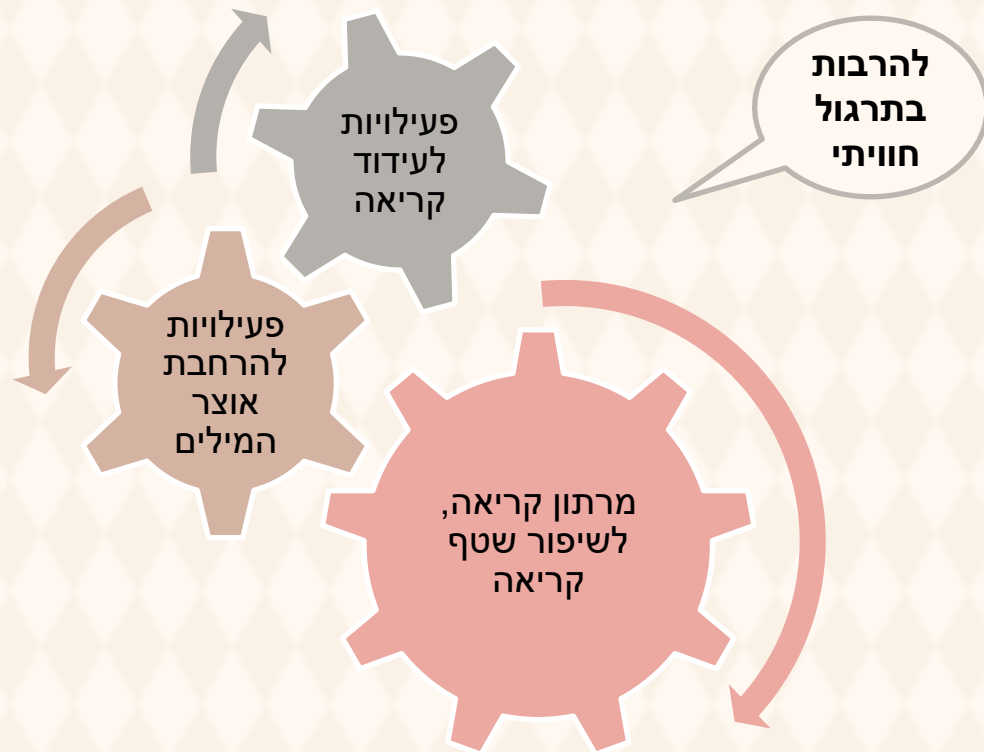
הגדלת מספר שעות
העברית במערכת
השבועית
8-10 ש"ש

מיקוד כיתות
מיקוד מורים

גיוס כוחות עזר
(סייעות, בנות שירות
לאומי, תלמידים
מכיתות גבוהות)

הצעה להיערכות רכזת חינוך לשוני

משאבים

- ✓ שימוש מושכל במשאבי בית הספר: תקציב גפן, שעות פרטניות והדרכה
- ✓ מימוש תקציב לקריאת ספרים – המלצת המפמ"ר
- ✓ בית ספר של החגים
- ✓ קול קורא – שעות תוספתיות בודדות
- ✓ הדרכת עומק בשפה
- ✓ קו פתוח להיוועצות לצוותי ההוראה בחמ"ד מחוז חיפה
- ✓ מפגשים מקוונים למורי העברית ממיטב המרצים, פיתוח מקצועי – מודל כוורת
- ✓ שימוש בחומרים מאושרים, יחידות הוראה, דגמי הוראה באתר החינוך הלשוני

סדרת מפגשים בנושא קידום קריאה וחינוך לשוני

צמצום פערים - הרבעון האחרון תשפ"ב

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת
העברית בקדם יסודי
וביסודי

שם התוכנית	תאריך	שעות	נושא ההרצאה	המרצה
תוכנית קול קורא	כ"ו באדר ב' 29.3.22	21:00-20:00	היכרות עם המבדק להערכת שטף קריאה בכיתות ב-ו	ד"ר לימור קולן
מן המחקר אל כיתה	כ"ז באדר ב' 30.3.22	22:00-20:00	פרופילים של קוראים – מבטלות להפרעות קריאה	ד"ר אריאל נאמן
תוכנית קול קורא	כ"ו בניסן 26.4.22	21:00-20:00	מודל "שורש העניין" לניתוח שגיאות ותכנון התערבות בקבוצה קטנה לתלמידים חלשים בקריאה	ד"ר שני לוי-שמעון
תוכנית קול קורא	ט' באייר 10.5.22	21:00-20:00	מודל ההתערבות והפרקטיקות לקידום שטף הקריאה	ד"ר לימור קולן
תוכנית קול קורא	ט"ז באייר 17.5.22	21:00-20:00	פרקטיקה של בקרה ומשוב לקידום שטף קריאה	ד"ר שני לוי-שמעון
תוכנית קול קורא	כ"ג באייר 24.5.22	21:00-20:00	פרקטיקה של חקירת מילים לקידום שטף הקריאה	ד"ר לימור קולן
מן המחקר אל כיתה	ט' בסיוון 8.6.22	22:00-20:00	אתגרי הקריאה בעברית בקרב תלמידים דו-לשוניים	ד"ר דפנה שחר-ימס
תוכנית קול קורא	ט' בסיוון 15.6.22	21:00-20:00	פרקטיקה של קריאת חוזרת וחקירה תחבירית	ד"ר שני לוי-שמעון

הרשמה להרצאות בקישור: <https://hakaveret.education.gov.il/course/index.php?categoryid=328>

שיח בחדרים

1. בחרו אחד מהנושאים הבאים :

- פעילויות לעידוד קריאה
- פעילויות להרחבת אוצר המילים
- מרתון קריאה, לשיפור שטף קריאה

2. שתפו בהצעות וברעיונות לפעילויות בנושא שבחרתן

4. בחרו נציג לשיתוף במליאה

אוצר מילים

מתוך ההרצאה: שיפור הבנת הנקרא מילה אחר מילה – פרופ' תמי קציר

הפער באוצר המילים

הבדלים משמעותיים בחוויות המצטברות

(Hart & Risley, 1995)

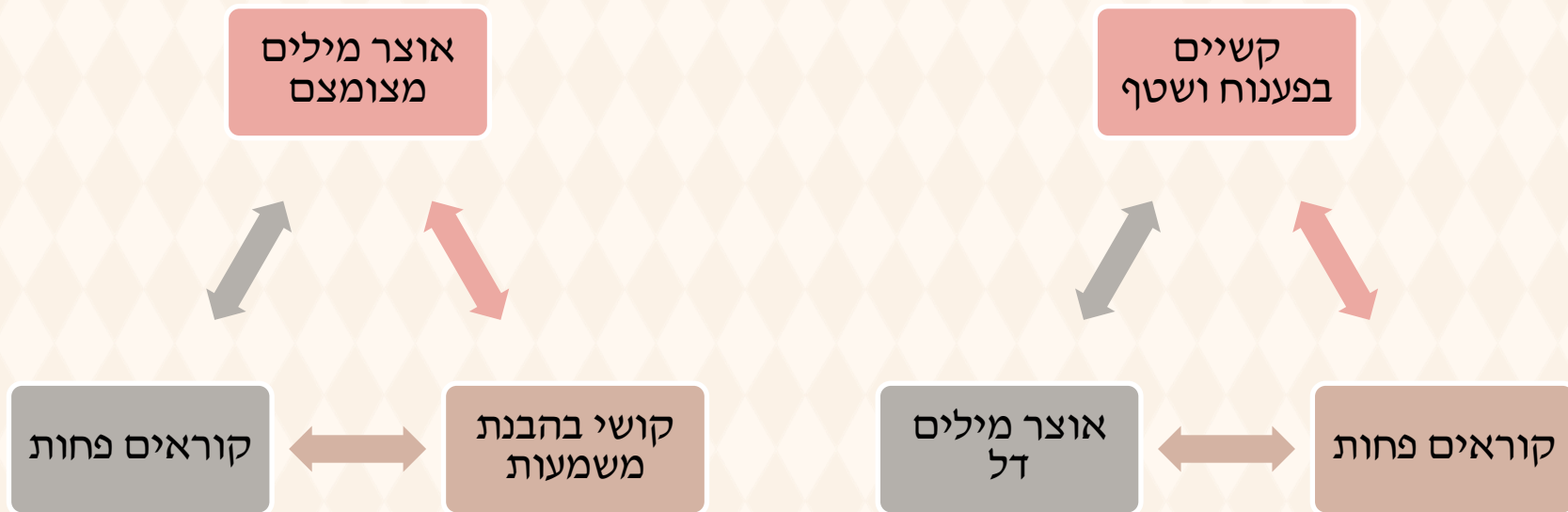
3 שנים	כמות המילים הנשמעות בשנה, בה 5,200 שעות	כמות המילים הנשמעות בשבוע בן 100 שעות	כמות המילים הנשמעות בשעה	
10 מיליון	3 מיליון	62,000	620	סעד
20 מיליון	6 מיליון	125,000	1,250	מעמד הפועלים
30 מיליון	11 מיליון	215,000	2,150	בעלי מקצועות

פערים עצומים (!!!) באיכות ובכמות

בעת התחלת כיתה א' חלק מהילדים מכירים בערך 20,000 מילים
בעוד אחרים מכירים 5,000 מילים

אוצר מילים והישגי קריאה

אפקט מתיו: העשיר מתעשר והעני מתרושש

מודלים של לימוד מילים

1. אני לא זוכר שראיתי את המילה בעבר.
2. ראיתי את המילה בעבר, אבל אני לא מכיר את משמעותה.
3. אני מזהה את המשמעות בקונטקסט מסוים, ואני חושב שהמשמעות היא...
4. אני מכיר את המילה. המשמעות שלה היא...
5. אני יכול להשתמש במילה הזו במשפט.

ידיעת מילה היא רב ממדית וטומנת בחובה את היכולת:

איזה מילים
נלמד?

איזה מילים נלמד?

מילים שנחשפים אליהם ביום יום

מילים שחוצים את תחומי התוכן

מילים ספציפיות לתחומי תוכן

איך לומדים מילה חדשה?
כמו שמכירים אנשים...

איך לומדים מילה חדשה?

מראים תמונה
שלה

קוראים אותה
וקוראים
בשמה

מסבירים את
פרושה

מראים איך
היא כתובה

מדברים עליה

מציגים אותה

משחקים
איתה

מקלפים את
המילה (ידע
דקדוקי)

כותבים אותה

משתמשים בה
בשיח

משתמשים בה
בכתיבה

מזהים אותה
בקריאה

אמצעים דידיקטיים להרחבת אוצר מילים

שיתוף התלמידים וההורים באחריות על המטלה של הרחבת אוצר המילים מתוך מודעות והבנה של ערכה עבורם

הכנת מילון אישי לאיסוף כל "המילים שלנו".

החדשון לילדים
עתון מקוון לכיתות ד'-ו'

ה"קלוז" - ככלי דידיקטי לתרגול אוצר מילים

קריאה עצמית מרובה בספרות יפה, בעיתונות לילדים ובטקסטים דיגיטליים

מילה בפרשה
מתוך "גשר לקשר"

ניבים וביטויים בהפעל תלמידים.
תשבצים, משחקים, חידונים, תאטרון קריאה

קירות של מילים
סביבה לימודית פעילה סביב אוצר מילים

צפיה בסרטוני בסוד העניינים
ארבע דרכים להתמודדות עם מילה שאינה מוכרת

לאסוף מילים /דפנה עבר הדני

יש מי שאוסף מפיות

ויש מי שאוסף כפיות

אנשים גם אוספים קופסאות גפרורים

ובולים ועלים ומיני פרפרים.

פעם נהגתי לאסוף שורשים

ועשיתי מהן פסלים –

אבל כיום ובכל הימים

אני אוספת מילים.

למה כפית נקראת כפית?

ולמה מפית נקראת מפית?

ואיך זה קרה שספר –ספר

וספור -ספור

ומספר מספר?

והאם השועל באמת משתעל?

והאם הפיל באמת מתפלל?

ואיך זה לצאת בלוויית לווייתן?

והאם הסרטן סורט סרטן?

האם אפשר לשנוא שקנאי?

האם כדאי להפיל פילים

או שטוב יותר לחתל חתולים?

אוף!!!

הבולבול בלב בלבולים!!!

אמרתי לכם:

אני אוספת מילים!

מתוך להיות חבר עם הינשוף דני ספרים 1995

זמן לתש"ר

תגובות, שאלות, רעיונות

בהצלחה רבה!

קישור למילוי נוכחות:

<https://forms.gle/7MeuuxqqqAyFYrALA>